

Gruppdynamik och lekar

För att elevkårsverksamheten skall fungera är det otroligt viktigt att personerna i elevkårsstyrelsen känner varandra och kan samarbeta. Hur medlemmarna i en grupp fungerar tillsammans på ett positivt sätt kallas gruppdynamik. Det här är inte alltid det lättaste, framför allt med tanke på den stora variation av människor som oftast måste samsas i en styrelse.

Lär känna varandra!

Att lära känna varandra är det första steget i arbetet för en fungerande styrelse. Om man vet hurudana de andra personerna är så blir missförstånden och besvikelserna färre och framför allt har man mycket roligare tillsammans. Ett bra sätt är att efter elevkårsstyrelsen blivit vald göra någonting roligt tillsammans utanför skolan, t.ex. ordna en maskerad eller ha en picnic. Eller varför inte göra något där man måste samarbeta som t.ex. spela paintball, men kom ihåg att elevkårens pengar inte bara är till för att elevkårsstyrelsen roar sig. Genom elevkårsverksamheten kommer de flesta i en styrelse ändå att lära känna varandra, men det kan vara bra med en liten kickstart som ger bra feelis och inspiration.

En lek kan vara det bästa sättet att få gruppmedlemmarnas nervositet att släppa. Här är ett par exempel på lekar som bryter isen:

Individ, som medlem i en grupp

I början av verksamhetsåret är det bra att kristallisera sina egna och gruppens/styrelsens mål inför det kommande året.

Genom att ställa sig själv frågorna:

Varför är jag med i gruppen?

Vad är min roll i den här gruppen?

Hur vill jag fungera?

Medlemmarna kan sedan presentera sina svar för varandra, så att gruppen lättare kan strukturera arbetet och fördela arbetsuppgifter.

Det är också viktigt att gruppen som helhet funderar på dess existens:

Varför är vi en grupp?

Hur skall gruppen utvecklas?

Vad är gruppens roll?

Vad är våra mål?

Vad är våra drömmar?

Hur vill vi att gruppen skall fungera?

Försök få svar på frågorna och om inte svaret direkt dyker upp, så sätter ändå frågorna igång tankarna kring individen och gruppen.

Gruppens faser

Alla grupper genomgår olika faser allt eftersom individerna i gruppen förändras, relationerna i gruppen skiftar och gruppen som helhet upplever olika saker. Olika grupper kan utvecklas i olika takt och på olika sätt, vissa kan hoppas över olika faser eller skifta tillbaka till en redan upplevd fas. I allmänhet kan ändå gruppens faser beskrivas såhär:

1. Trevande

Medlemmarna i gruppen försöker lära känna varandra och få initiativ tas. Man försöker ta reda på hurudan grupp man hamnat i och hitta sin egen roll i gruppen. Man måste kunna ge av sig själv och göra kompromisser för att kunna mötas och lära känna varandra.

2. Engagemang, eventuell ny rollfördelning

Medlemmarna börjar bli varma i kläderna. Man slappnar av tillsammans och engagemanget ökar. När medlemmarna lärt känna varandra bättre kan även rollerna i gruppen omfördelas.

3. Harmoni

Gruppen svetsas ihop till en helhet och alla mår bra i gruppen. Oskrivna regler och dolda normer börjar etableras.

4. Konflikt

Efter att ha arbetat ihop ett tag börjar man irritera varandra. Negativa sidor börjar träda fram hos medlemmarna och gruppen känns otrygg eller otillfredsställande. Om medlemmarna klarar av osäkerheten finns det goda utvecklingsmöjligheter.

5. Mognad

Konflikter och irritationsmoment arbetas igenom i gruppen och man hittar gemensamma lösningar. Olikheter kan nu accepteras på ett nytt sätt.

6. Avslutning/Fortsättning

En cirkel i grupprocessen är sluten. Gruppen kan välja att avsluta, vilket kan skapa sorg och lättnad. Väljer man att fortsätta leds man på nytt in i cirkeln av gruppens faser.

Den kreativa processens faser

Gruppens faser kan jämföras med fyra steg i en kreativ process. Att vara kreativ betyder inte bara att måla och göra skulpturer, utan också bl.a. att hitta lösningar på problem, umgås med människor och att tänka. Den kreativa processen är i stort sett basen för allt förenings- och grupparbete där man tillsammans utformar verksamheten och genomför olika projekt. Därför är det mycket lättare att förstå hur människor beter sig i olika grupsituationer och hur gruppen agerar om man håller den kreativa processen i tankarna.

Detta är processens olika faser:

1. Förberedelsefasen

I den här fasen samlar man fritt på sig information och skapar idéer och visioner. Oftast känns det som om det inte finns några hinder för vad man kan åstadkomma och motivationen för projektet är hög.

2. Ruvningsfasen

Ruvningsfasen kräver mycket tålamod och många projekt stupar i denna fas. I det här skedet av projektet är planeringen nästan klar och endast konkreta saker återstår att göra. Projektet börjar nu kännas tungt och tråkigt. I ruvningsfasen blir man lätt osams och man känner sig håglös och omotiverad. Det här är ändå ett bra tecken, för det betyder att projektet har gått framåt.

3. Insiktsfasen

I insiktsfasen frigörs energi då man plötsligt kommer till insikt om hur man skall fortsätta med projektet. Det viktigaste är att man tar tillvara den här energin och får projektet att gå framåt. I denna fas upplevs ofta glädje, inspiration och flyt.

4. Utvärderingsfasen

I utvärderingsfasen avslutas projektet och gruppen reflekterar över det som gjorts. Utvärderingen är mycket viktig och gruppen kan ställa sig frågor som: *Vad gjorde vi?, Hur fungerade det?, Hur skulle det kunna fungera ännu bättre?* och *Vad är viktigt att komma ihåg till nästa gång?* Man ser tillbaka och reflekterar över det man åstadkommit som grupp.